

Spolkové zprávy.

Pozdravení prof. dra Františka Weyra jako čestného člena Právnícké jednoty moravské.

Na řádné valné schůzi jednoty dne 25. května 1939 byl zvolen čestným členem jednoty univ. prof. dr. František Weyr. K jeho pozdravení, jako nově zvoleného čestného člena, uspořádala jednota přátelskou schůzi členů jednoty a jejich dám dne 15. června 1939 večer v salonku Českého čtenářského spolku v Besedním domě. Na padesát účastníků se shromáždilo, aby vzdalo poctu oslavenci.

Pozdravné a omluvné dopisy zaslali: ministr školství univ. prof. dr. Jan Kapras, ministr spravedlnosti univ. prof. dr. Jaroslav Krejčí, rektor Masarykovy university J. M. univ. prof. dr. Arne Novák, universitní profesori dr. Bušek, dr. Budil, dr. Rauscher a dr. Vybral, docent dr. Kučera, president advokátní komory dr. Krippner, starosta města Olomouce dr. Fischer, pošt. rada dr. Vičar a advokát dr. Drbal.

Starosta jednoty dr. Hynek Bulín st. pozdravil prof. dra Weyra za výbor Právnícké jednoty moravské, oznámil mu zvolení čestným členem jednoty a vzpomenu jeho všestranné činnosti ve veřejném životě brněnském, zejména kulturním, národním a uměleckém. Jednota prokazuje prof. dru Weyrovi zvolením čestným členem nejvyšší poctu, jakou může udělit, je však při tom sama poctěna, když taková osobnost, jakou je prof. dr. Weyr, tuto poctu od ní přijímá.

Za členstvo z řad vysokoškolských profesorů promluvil univ. prof. dr. Jan Vážný takto:

Je mi radostí promluvit na této intimní oslavě Právnícké jednoty, na počest profesora Weyra konané, jako členu profesorského sboru právnícké fakulty Masarykovy university; vždyť prof. Weyr je opravdu ozdobou naší fakulty.

Jsem ovšem v nevýhodě, maje nakreslit sebe stručnějším vědeckým profil prof. Weyra, potud, že nemohu se obírat oceněním jeho vědecké školy s časopisem Práv. jednoty, jím vedeného, nádhernými to doklady jeho činnosti, poněvadž o tom budou jednat ex professo řečníci další. Dovolte, abych se tedy omezil na ocenění povšechné.

Prof. Weyr je jistě — a v tom budou zajedno nejen jeho stoupenci, ale i jeho vědeckí odpůrci — osobnost opravdu oslňující, jak grandiosností vědeckých koncepcí, tak rozsáhlostí vědění. U něho stejně udivuje bohatství fantasmie jako bohatství vědecké, jistě pracně získané erudice. Náleží k těm šťastným vědeckým tvůrcům, kteří tvoří lehce, s okamžitým proniknutím a vyřešením problému.

Avšak jeho ocenění jako osobnosti tvůrčí a kritické by nebylo úplné, neboť k tomu se pojí harmonicky další rys, jeho mimořádná schopnost učitelská. Tohoto do sebe pohříženého tvůrce ryzí nauky právní si ne-

můžeme odmyslet od universitní katedry; jeho umění, vésti mladé vědecké talenty a působiti na jejich vědecký růst, je jedinečné. Zde je rozluštění tajemství, že to byl právě prof. Weyr, který vytvořil školu právnickou. Jeho škola odpovídá ideálu školy v tom, jak vede mladé právníky k vědecké přisnosti a opravdovosti, staví na místo nahodilého experimentování jednotné chápání problémů a — v neposlední řadě — vychovává i cit opravdového přátelství.

Prof. Weyr není jen teoretik právní, je stejně oslňující i jako praktik. Nebudu zde připomínati dobře známou jeho činnost na poli práva ústavního a správního. Chtěl bych jen uvésti jedno: jen prof. Weyr na sobě překonal ten jím obdivovaný typ antického, řeckého, právního myslitele, neboť Řekové na poli praktického práva nevynikli a ani zdaleka se nepřiblížili klasické římské jurisprudenci. Konečně chtěl bych jako člen prof. sboru právnické fakulty vděčně připomenouti ještě jedno: to totiž, s jakou starostlivostí obstarává prof. Weyr svou funkci jako senior prof. sboru, s jak živým zájmem se stará o věci fakultní, záležitosti universitní vůbec. Není schůze prof. sboru, v níž by chyběl prof. Weyr, není vážnější záležitosti fakultní, k níž by neměl co říci. Muž takového rozletu vědeckého i uměleckého se stává pedantem, kde jde o splnění povinností povolání.

Právnická jednota udílí své čestné členství prof. Weyrovi s opravdovou radostí. Přeje si, aby stejnou radost tato pocta způsobila i oslavenci.

Za členstvo z řad soudců a státních zástupců oslovil prof. dra Weyra rada nejvyššího soudu J. Val e č e k takto:

Slovutný pane profesore!

Byl jsem pověřen, bych vás — jako čestného člena naší jednoty — pozdravil jménem soudců a státních zástupců.

Na první pohled se zdá, že my, soudci a státní zástupci, máme k vašemu životnímu dílu menší vztah, když vašim vlastním oborem byla a jest právní filosofie a státověda. Mimoto v uplynulých dvaceti letech, kdy vaše činnost učitelská a vědecká vyvrcholila, byli jsme — jak všeobecně známo — zavaleni tak prací, že zbývalo nám poměrně málo času obírat se otázkami právní filosofie a látkou, nespádající přímo v obor naší působnosti. Než přece i my, soudcové a státní zástupci, nalézáme ve spisech a projevech vašich mnoho cenného a pro nás důležitého. My jsme povoláni nejčastěji k tomu, abychom právní normy aplikovali na konkrétní případy. Při tom musíme si předem zjistiti obtížně skutkovou podstatu jednotlivého případu a pak uvážiti, kterou zákonnou normu použijeme. A tu velmi mnoho záleží na tom, jak ta právní norma vyhlíží. Zejména v posledních dvaceti letech vyvstalo množství nových hospodářských a právních problémů, upravených zákonodárci často narychlo po obtížných kompromisech. Naším úkolem bylo aplikovati nový zákon dříve, než se podařilo jej vyřešiti a objasniti právním učitelům. A tu jsme vždy s povděkem sledovali váš boj o to, by právní normy byly vydávány jasně a přesně, aby zejména nezůstávaly pochyby o tom, která starší norma se ruší.

Ve svých spisech a člancích jste nám naznačoval, jakým způsobem si máme při aplikaci právních norem počínati a zdůrazňoval důležitý úkol soudce — normotvůrce vyslovujícího, co určitý subjekt má plniti nebo trpěti. Ale nejen to, kdykoli vyskytla se sporná otázka, nečekal jste až ji vyřeší praxe, nýbrž zkoumal jste ji, nejčastěji s hlediska teorie vámi vy-

budované a projevil jste svůj názor buď v odborných časopisech nebo denních listech. Také to nám značně usnadňovalo práci.

Při tom jste dobře chápal naši „nezávislost“ a neváhal zdůrazniti, že tato nezávislost předpokládá zejména hospodářskou nezávislost, t. j. takové honorování, jak to vyžaduje vznešené povolání konání spravedlnosti.

Proto i my, soudcové a státní zástupci, vděčně vzhlížíme k vám, pane profesore, při oslavě vašich šedesátin a udělení pocty čestného členství Právnické jednoty moravské a přejeme vám k další činnosti zdraví a zdar.

Ža členstvo z řad příslušníků svobodných povolání oslovil prof. dra Weyra advokát dr. Metoděj Fišer takto:

Slovutný pane profesore.

Mám čest pozdravit vás za svobodná povolání, t. j. advokáty a notáře, soustředěné v naší Právnické jednotě. Známe vás dobře z vaší činnosti vědecké i učitelské, odchoval jste nám již také celou řadu příslušníků našich stavů a nemáme jiného přání, než aby vaše bystrost, ráznost a poctivost staly se vlastnostmi také v našich stavech.

Ceníme si velmi vaší pohotovosti, jak otevřeně jste vždy zaujímal k aktuálním otázkám své politickými zájmy nijak nezatížené stanovisko, a to byla a jest, a doufejme, že také i dlouho ještě bude, nejlepší škola pro výchovu a potřebný postřeh advokátů a notářů.

Obdiv a úcta k vaší osobnosti jest u nás zrovna tak veliká a upřímná jako naše přání, abyste nám zde, v tomto našem Brně, zůstal ještě dlouho a dlouho zachován.

Ža členstvo z řad správních úředníků učinil zemský rada dr. František Híkl tento projev:

Mám-li dnes za členstvo Právnické jednoty moravské z řad úředníků správních pozdravit váženého pana jubilanta, hlásím se k němu především jako bývalý jeho žák, kdy tehdejší docent dr. Weyr přednášel na pražské universitě všeobecnou a rakouskou srovnávací statistiku.

Vděčí-li dnes správní úřednictvo prof. Weyrovi za jeho skvělé spisy o právu správním, které jsou výtečnou pomůckou praxe, vděčí mu neméně za důkladnou přípravu a výchovu právnického dorostu, z něhož se rekrutují budoucí adepti správního úřednictva.

Byl to profesor Weyr, který první razil cestu zásadě, že správní úředník má podobně „přísluhovati právem“ jako soudce, který má aplikovati danou normu na konkrétní případ. Správní právo, t. j. nekonečná řada zákonů a nařízení, kde při výkladu normy rozhoduje ve velké části případů volná úvaha. „Nejdůležitější složkou metody normativního poznávání je výklad čili interpretace normového souboru“ — praví jubilant ve svém spise Teorie práva. A věsti k tomu, aby správní úředník při výkladu příslušné normy byl vždy neodvislý, nebojácný a aby dovedl odvázně nésti tíhu odpovědnosti, to bylo vždy dobrou snahou profesora Weyra při výchově právnického dorostu.

Vzpomínám členských schůzí Právnické jednoty moravské, kterých se dnešní náš jubilant zúčastnil a kde zasáhl po každé do debaty o projednávaných praktických případech a prosím ho, aby jako profesor správního práva Masarykovy university přijal v dnešní den srdečný pozdrav správních úředníků, kteří jsou členy Právnické jednoty:

Ad multos annos!

Za členstvo z řad finančních úředníků promluvil finanční rada dr. František Hlouch takto:

Jménem členstva z řad finančních právníků vyzvedám zvláště onu skutečnost, že profesor Weyr svým učením o nadřazenosti právních norem přispěl k jasnému zákonnému vymezení daňové povinnosti, jak to vyžaduje zásada zákonitosti daně. V systematicky zpracovaném ústavním právu položil profesor Weyr také základy ústavnímu právu finančnímu. Tudíž i finanční právo má podle pojetí Weyrova v ústavě svou prvotní normu, z níž je odvozena platnost zákona rozpočtového a dále jednotlivých zvláštních finančních zákonů daňových, které upravují povinnosti občanů jako poplatníků a práva státu jako fisku. Tyto zákony dávají moderní finanční správě dokonalý právní podklad, jak jej žádá ústava. A za toto pojetí jsou prof. Weyrovi vděční nejen finanční právníci, ale i poplatníci.

Jménem finančních právníků blahopřeji vám, pane profesore, k čestnému členství Právnické jednoty, co nejuctivěji.

Za členstvo z řad koncipientů a čekatelů pozdravil prof. dra Weyra docent dr. Hynek Bulín ml. takto:

Slovutný pane profesore!

Dostalo se mi obzvláštní cti, abych k vám promluvil za mladou generaci brněnských právníků. Pravím-li, že je mi ctí a radostí oslovití vás jménem nás mladých, mám na mysli zvláštní pouto, které právě mne a mé kolegy, ať jsou z řad kandidátů advokacie nebo z řad čekatelů jiných právnických povolání, vázalo a trvale váže k vaší osobnosti vědecké a učitelské.

Nebudu dnes velebiti vašich skvělých zásluh vědeckých, politických, učitelských a jiných. Chci vám jen prostě a upřímně říci, v čemž záleží ono pouto, o kterém jsem se zmínil.

Od první chvíle, kdy jsme vstoupili na fakultu a kdy jsme poznali vaše vědecké i lidské vlastnosti, vznikl mezi námi mladými a vámi, našim vynikajícím učitelem a vzácným vůdcem, pakt přátelství a věrnosti, který svým trváním překoná — a z valné části už překonal — všechny jiné pakty tohoto jména a který je ve své podstatě nezničitelný. Není kusem papíru, protože nebyl nikdy sepsán; je však nesmazatelně vepsán do našich srdcí a mozků. Jde o přátelství onoho druhu, který jste ve své odpovědi prof. Englišovi při oslavě svých šedesátých narozenin na fakultě nazval přátelstvím nejen citu, nýbrž zároveň také intelektu. A taková přátelství se nikdy nerozejdou.

Jsmo si dokonale vědomi štěstí, že nám osud dopřál studovati pod vedením vaší jedinečné osobnosti vědecké, kterou v těchto dnech oslavoval celý právnícký a právně filosofický svět. Věřím však a jsem pevně přesvědčen, že i vy, zahrnut v těchto dnech tolikerou slávou, si daleko více než mnohých vnějších okázalostí vážíte svých věrných žáků a přátel, kteří vás chápou neb aspoň snaží se vás pochopiti a kteří vás mají upřímně rádi.

Jsmo vám vděční za to, že jste nás od prvních studií k sobě připoutal a probudil v nás zájem o to, co je podstatou skutečné vědy. Byl jste a jste v našich očích nejjistším typem pravého vědce, naprosto nekompromisního a upřímného, svérázného a zaníceného pro poznání pravdy. Vážíme si vás pro bohatství a hloubku myšlenek, které pronikají až na hranice toho, kam lidskému duchu je dopřáno dospět, ale nade všechno si vás ce-

níme pro nesmlouvavost vašeho vědeckého postoje, pro vaši vědeckou poctivost a upřímnost, které je právě v dnešní době tolik třeba.

Leč po zásluze musím vzpomenouti, jak také vy jste si vždy vážil svých žáků a spolupracovníků, oceňuje spravedlivě jejich schopnosti. Při tom jste se nikdy neptal ani na jejich věk, ani na jejich původ, nýbrž jen na to, co dovedou. A právě tato přímota a spravedlnost nám imponovala. Vím, pane profesore, že jste měl vždycky rád otevřené mladé mozky, jejichž organizace byla podobná vašemu skvělému intelektu. Bůh vám dopřál to štěstí, že jste je našel a že jste kolem sebe vytvořil jedinečnou školu právní, která ponese vaše slavné jméno — jak pevně věřím — do daleké budoucnosti.

Za Časopis pro právní a státní vědu pozdravil prof. dra Weyra soudní rada docent dr. Karel Gerlich takto:

Pane profesore, jako vašemu nejbližšímu spolupracovníku zde v Právnické jednotě moravské mi připadl čestný úkol, abych uzavřel řadu dnešních oslavných řečí projevem za Časopis pro právní a státní vědu, za ten Časopis, jehož vy jste zakladatelem, budovatelem a ideovým vůdcem, za ten Časopis, který z největší části reprezentuje práci právnické jednoty ve veřejnosti a na který je proto naše jednota tak hrdá.

V projevech zde přednesených jste slyšel, že právnictvo všech povolání bez rozdílu se sklání před vaším geniem a je vám vděčno za vaše velké vědecké dílo. Členům naší jednoty se totiž dostalo vzácné příležitosti poznávat vaši práci zblízka a ustavičným stykem s vámi jednak osobním na schůzích, jednak právě prostřednictvím Časopisu zúčastnit se zvýšenou měrou na tom všem, co jste právní vědě a tím i právnictvu vůbec přinesl. Jsme šťastni, že lví podíl tohoto vašeho přínosu právní vědě připadá na náš Časopis.

Tento náš Časopis je dokumentární kronikou činnosti jednoty a jako spolehlivý svědek vypovídá také o všem, co se v jednotě dalo ve spojení s vaší osobností. Kterak jste krátce po svém příchodu do Brna zasáhl do činnosti jednoty a svým průbojným elánem zvrátil hladinu jeho v té době až příliš klidného spolkového života. Jistě si dnes s úsměvem vzpomenete, jak jste před 25 lety si musel v této právnické jednotě vybojovat místo, na které vás někteří staří pánové pouštěli jen neradi, kladouce vašim reformním snahám houževnatý odpor. Byla to jen nepatrná epizoda ve vašem tvůrčí činnosti nabitém životě. Uchvátil jste i zde zakrátko všechny svou osobností, takže vás rádi postavili na místo, které vám plným právem náleží.

V květnu 1918 jste v úvodním slově prvního čísla Časopisu vytyčil jeho program. Zvolil jste jej za průkopníka nových ideí a programů. Chtěl jste jej učinit střediskem a ohniskem vědecké práce právnické na Moravě. Chtěl jste v něm vychovat a soustředit všechny pracovníky, kteří cítí v sobě schopnost a lásku k literární práci právnické. Tím vším jste chtěl připravit půdu pro budoucí právnickou fakultu na Moravě.

Vaše dílo se stalo skutkem. Do poslední písmeny jste splnil program, který jste Časopisu vytyčil. Právnická jednota moravská se proto raduje z toho, že tento velkolepý program jste uskutečnil za její spolupráce. Proto vás zvolila svým čestným členem. Tuto poctu laskavě přijměte jako dík za svou velkou průkopnickou práci a za své nehnoucí zásluhy o moravské právnictvo a rozvoj právní vědy na Moravě ve spojení s Časopisem jednoty.

Prof. dr. We y r poděkoval jednotě za prokázanou poctu a jednotlivým řečníkům za jejich pozdravné projevy. Vyjádřil svou radost a uspokojení nad tím, že dnešní večer mu ukázal, že přece se mu podařilo dosáhnouti toho, oč nejvíce vždy usiloval, totiž pochopení své vědecké práce u praktických právníků. Optimistický projev oslavencův pro budoucí národní práci právníkou přijalo shromáždění s bouřlivým souhlasem.

Po opětovných ovacích oslavenci, jimiž byly provázeny také všechny předchozí projevy jednotlivých řečníků, zakončil starosta dr. Bulín st. oficiální část programu slavnostního večera. kg.